

İdarece ihalede hakedişin tahakkuka bağlanması için mevzuatta tanınan 30 günlük süreden daha erken bir sürede hakediş tahakkuka bağlanarak 15 günlük ödeme süresini aşan süre için hesaplama yapılarak süre uzatımı verilmektedir işe ait 2 numaralı hakedişin * tarihinde tahakkuka bağlandığı, tahakkuk tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yani en son * tarihinde ödenmesi gerekirken * tarihinde ödendiği, dolayısıyla idarece müteahhidin hakedişlerinin zamanında ödenmediği ve

müteahhidin süre uzatımı hakkının doğduğu

ihalede hakedişin geç ödenmesinden kaynaklı süre uzatımı

Kamu İdaresi Türü	Belediyeler ve Bağlı İdareler
Yılı	2018
Dairesi	6
Karar No	752
İlam No	184
Tutanak Tarihi	13.10.2020
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Süre Uzatımı

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerin incelenmesi ve duruşmada hazır bulunanların dinlenmesi sonucunda;

A) Denetçi tarafından, “..... .. Rekonstrüksiyon Yapım İşİ”nde hakedişin geç ödenmesinden kaynaklı süre uzatımının hatalı verilmesi sonucu kamu zararına neden olduğu iddia edilmişse de;

Sözleşmenin 18’inci maddesinde, süre uzatımı verilecek hallerin Yapım İşleri Genel Şartnamesine göre belirleneceği belirtilmiş ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “İşin süresi ve sürenin uzatılması” başlıklı 29’uncu maddesinde bu konuda düzenleme yapılmıştır. Süre uzatımı sebebi sayılacak zorunlu gecikme nedenleri, sözleşme eki Yapım İşleri Genel

Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinde birisi mücbir sebepler, diğeri ise idarenin sebep olduğu haller olmak üzere iki başlık altında yer almaktadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin;

“İşin süresi ve sürenin uzatılması” başlıklı 29'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasında, “İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.”,

“Geçici hakediş raporları” başlıklı 39'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasının (f) bendinde, “Her hakediş tutarından, bir evvelki hakediş tutarı çıkarıldıktan sonra kalan tutara idarece ilgili mevzuata göre hesaplanacak Katma Değer Vergisi eklendikten sonra bulunan miktardan sözleşmede yazılı kesintiler, varsa yüklenicinin idareye olan borçları ve cezalar ile kanunen alınması gereken vergiler kesilir. Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere en geç sözleşmesinde yazılı sürenin sonunda, eğer sözleşmede bu hususta bir kayıt yoksa otuz gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere on beş gün içinde de ödeme yapılır.”,

denilmektedir.

İşe ait Sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 11.2'nci maddesinde ise, “Hakediş raporları, bu Sözleşmenin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk

beş iş günü içinde düzenlenir. Hazırlanan hakedişler raporları İdarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre hakedişin süresinde ödenmemesi nedeniyle süre uzatımı verilebilmesi mümkündür. Hakediş raporları, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenmesi ve hazırlanan hakedişler raporlarının idarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenmesi gerekmektedir.

İdare tarafından, hakedişin süresinde ödenmemesi nedeniyle süre uzatımı verilirken hakedişin onaylandığı tarihten sonra hakedişin tahakkuka bağlandığı süreden itibaren 15 gün içinde ödenmemesi halinde süre verilmiştir. Diğer bir anlatımla, idare tarafından hakedişin tahakkuka bağlanması için mevzuatta tanınan 30 günlük süreden daha erken bir sürede hakediş tahakkuka bağlanarak 15 günlük ödeme süresini aşan süre için hesaplama yapılarak süre uzatımı verilmektedir. Somut olayda, işe ait 2 numaralı hakedişin 27.05.2016 tarihinde tahakkuka bağlandığı, tahakkuk tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yani en son 11.06.2016 tarihinde ödenmesi gerekirken, tarihinde ödendiği, dolayısıyla idarece müteahhidin hakedişlerinin zamanında ödenmediği ve müteahhidin süre uzatımı hakkının doğduğu anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, hakediş ödemelerindeki gecikmeler, süre uzatımı nedenleri bakımından, idareden kaynaklanan sebepler kapsamına girmekte ve idareden kaynaklanan sebepler dolayısıyla süre uzatımı verilebilmesi için ise Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinin 7'nci fıkrasında yer alan “Ancak idarenin sebep olduğu süre uzatımını gerektiren gecikmelerde, yüklenicinin yirmi gün içinde yazılı bildirimde bulunma şartı aranmaz.” hükmü gereği yüklenicinin idareye yirmi gün içinde yazılı olarak bildirimde bulunma ve

gecikmeye neden olan durumu belgelendirme zorunluluğu bulunmaksızın süre uzatımının idarece re'sen verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan gerekçelerle, söz konusu süre uzatımı hesabının Sözleşme ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olarak yapıldığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, mevzuata uygun olduğu anlaşılan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

B) Denetçi tarafından, "..... Rekonstrüksiyon Yapım İş'i"nde iş artışı nedeniyle verilen 35 günlük sürenin işin sözleşme ve şartnamesine uygun olmaması sonucu kamu zararına neden olduğu iddia edilmişse de;

İşe ait Sözleşmenin 18'inci maddesinde, süre uzatımı verilecek hallerin Yapım İşleri Genel Şartnamesine göre belirleneceği belirtilmiş ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29'uncu maddesinde ise bu konuda düzenleme yapılmıştır. Süre uzatımı sebebi sayılacak zorunlu gecikme nedenleri, sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinde birisi mücbir sebepler, diğeri ise idarenin sebep olduğu haller olmak üzere iki başlık altında yer almaktadır. Sözleşmede belirtilen ve sorumluluğu yükleniciye ait olmayan ve işin yapılmasına engel durumun ortaya çıkması halinde idarece süre uzatımı verilebilecektir.

..... tarih ve sayılı süre uzatım kararında;

"Başkanlığımız tarafından ihale edilen ... Rekonstrüksiyon Yapım İş'i için tarihinde SAN.VE TİC.A.Ş.'ne yer teslimi yapılmış olup yapım işi devam etmektedir. Ancak, yükleniciye ait ilgi yazı ile; bazı yeni fiyatların

yapılması ve bazı birim fiyatların metrajlarının artması sebebiyle mukayeseli keşif yapıldığının ve %49,89 oranında iş artışı olması sebebiyle, yapılan iş bedeli kadar süre uzatımı talep edildiği bildirilmektedir.

Söz konusu talep değerlendirilmiş olup Sözleşmenin 18.3. "Öngörülmeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde ilave işin gerektirdiği ek süre uygulama işleri genel şartnamesi hükümleri çerçevesince yükleniciye verilir." maddesine ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29. maddesi 5. fıkrasına istinaden söz konusu yapım işinin durumu dikkate alınarak 45 (kırkbeş) takvim günü süre verilmesine karar verilmiştir.

Bu kapsamda, söz konusu sürenin iş bitim tarihi olan tarihine eklenerek; yeni iş bitim tarihinin olması tarafımızdan uygun görülmüştür."

denilerek süre uzatımı verilmiştir.

İş devam ederken tarihli Yüklenici dilekçesine istinaden tarihli ve sayılı süre uzatım kararında ise;

"Başkanlığımız tarafından ihale edilen Rekonstrüksiyon Yapım İşİ için tarihinde SAN.VE TİC. A.Ş.'ne yer teslimi yapılmış olup yapım işi devam etmektedir. Ancak, yükleniciye ait ilgi (a) yazı ile; süre uzatımı verilmesi talep edilmektedir.

Söz konusu yapım işinde restorasyon projesi ve restorasyon raporu doğrultusunda yapının aslına uygun olarak yapılabilmesi için teklif birim fiyat cetvelinde bazı iş kalemleri metrajları artmış ve bazı yeni birim fiyatlar oluşturularak mukayeseli keşif yapılmıştır. Yapılan mukayeseli keşifte, iş artış oranı %49,89'+dur. Söz konusu iş artışı sebebiyle 220 gün süre uzatımı hakkı mevcuttur. İlgi (b) deki başkanlık oluru ile hakkı olan sürenin 45 takvim günlük kısmı yapım işinin süresine daha önceden

eklenmiştir.

Ancak işin verilen süre içerisinde bitirilememesi sebebiyle yüklenicinin talebi değerlendirilmiş olup, Sözleşmenin 18.3. maddesine ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29. maddesi 5. fıkrasına istinaden, söz konusu yapım işinde daha önceden saklı kalan 35 (Otuzbeş) takvim günü sürenin verilmesine karar verilmiştir.

Bu kapsamda, söz konusu sürenin, revize iş bitim tarihi olan tarihine eklenerek; yeni iş bitim tarihinin olması tarafımızdan uygun görülmüştür.”

denilmek suretiyle ilave süre uzatımı verilmiştir.

Dosya kapsamından, söz konusu yapım işinde restorasyon projesi ve restorasyon raporu doğrultusunda yapının aslına uygun olarak yapılabilmesi için teklif birim fiyat cetvelinde bazı iş kalemleri metrajları artmış ve bazı yeni birim fiyatlar oluşturularak mukayeseli keşif yapılmıştır. Yapılan mukayeseli keşifte, iş artış oranı % 49,89'dur. Söz konusu iş artışı sebebiyle 220 gün süre uzatımı hakkı mevcuttur. İlgili (b) deki başkanlık oluru ile hakkı olan sürenin 45 takvim günlük kısmı yapım işinin süresine daha önceden eklenmiştir.

Denetçi tarafından, iş artışı ile verilecek süre arasında doğrusal bir orantının olmadığı, işteki artışın % 50 olduğu bir durumda sürenin de aynı orantısal artışta verileceğini söylemenin mümkün olmadığı ifade edilmişse de; iş artış miktarı olan TL'lik tutarın TL'lik kısmının mevcut iş kalemlerinin miktar artışı olduğu, TL'lik tutarın da 35 adet yeni birim fiyat yapılmak suretiyle tamamen farklı yeni imalatlardan oluştuğu, Yüklenicinin uygun nitelikteki malzeme ve uygun nitelikteki işgücü temini ve imalatların yapılmasının organizasyonun vakit alması sebebiyle süre uzatımı hesabında doğrusal orantı kurularak verildiği anlaşılmıştır.

Sorumluların savunmaları ve savunma ekinde sunulan belgelerden; işin bitiş tarihine söz konusu 220 günlük süre uzatımı eklendiğinde yeni iş bitiş tarihi olacak iken İdarenin işin bitiş tarihini erkene almak amacıyla süre uzatımını sahadaki ilerleme durumunu takip etmek suretiyle gerekli olduğu kadarıyla (45 gün + 35 gün) vererek işin bitişini tarihine çekildiği, bu uygulamanın amacının, Yüklenicinin malzeme temini ve imalatların hızlandırılmasını sağlamak olduğu, diğer bir anlatımla Yükleniciyi erken bitirmeye teşvik etmek amacıyla bu süre uzatımının tek seferde verilmediği, ilk önce 45 gün verildiği ve 220 günden saklı olan 35 günlük süre uzatımı hakkının verildiği, bu sürenin ise zamanında hak edilen sürenin işin zamanında bitirilmesini sağlamak için verilen süre olduğu görüldüğünden, sorgu konusu süre uzatımı uygulamasının mevzuata aykırı olmadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, mevzuatına uygun olduğu anlaşılan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.